

met Gijs Jansen uit Wamel. De tekst op het bord luidt: *Als de juffrouw gaat trouwen, mogen wij dan de auto douwen? Van Alphen naar Wamel heen en weer, Rijdt onze juffrouw keer op keer!!!*

Zo ongeveer weten we wel wie in deze klas zaten, maar toch vragen we wel hulp om de juiste namen bij de goede personen te kunnen plaatsen. Daarom kijk er eens naar en reageer, want met de namen erbij is deze foto nog meer het bewaren waard. En voor de liefhebbers kunnen wij natuurlijk ook voor een mooiere afdruk van deze herinnering zorgen.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in Dorpshuis
de Hucht van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank 91.84.97.752
KvK nr. 11069033

Johan de Jong	tel. 56 1557
Ben van Dijk	tel. 56 1942
Jan van der Voort	tel. 56 1632
Adrie van Hoogstraten	tel. 56 2425

email: wham@alphenaandemaas.com
www.alphenaandemaas.com

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas Nieuwsbrief September 2012

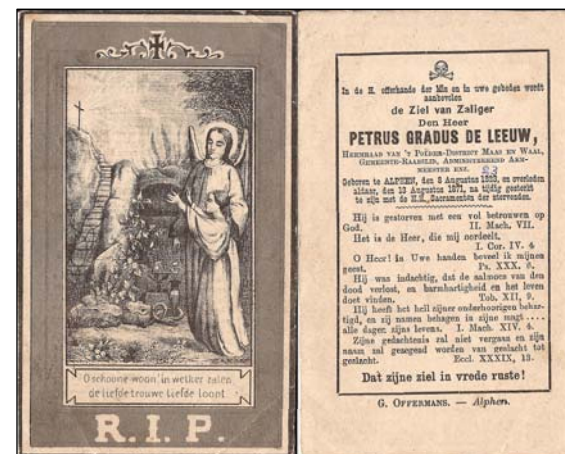
Bidprentjes

Tijdens de uitzending van Zomer in Gelderland die vanuit Alphen werd uitgezonden, verdiende een team van dorpsgenoten € 1.000,- voor onze werkgroep. Het geld is bestemd om een groter deel van onze verzameling via onze site te kunnen publiceren. Het eerste project is onze verzameling bidprentjes. We hebben inmiddels ongeveer 1850 gedachtenisprentjes van personen die in Alphen gewoond hebben of die op een andere manier een band met ons dorp hadden. Bij die uitzending bleek dat niet iedereen weet wat een bidprentje nou eigenlijk is. Daarom hieronder wat meer info.

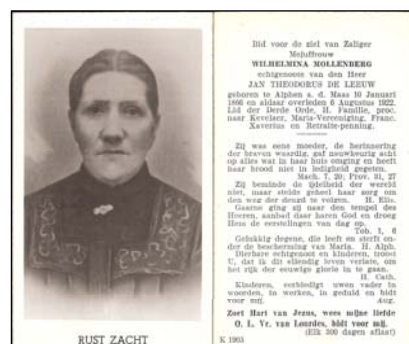
Een bidprentje of doodsprentje is een gedachtenisprentje dat (voornamelijk) binnen de katholieke kerk wordt uitgereikt bij een uitvaart. De oudst bekende bidprentjes met een gedrukte tekst zijn van rond 1730. Het waren vooral de rijkere families die deze prentjes lieten drukken bij het overlijden van een geliefd familielid. Er stond meestal een afbeelding van een heilige op en op de andere kant een in Memoriam en een uitnodiging om de begrafenis bij te wonen. Het waren dus tegelijkertijd rouwbrieven en ze werden in die tijd dan ook al een paar dagen voor de begrafenis uitgereikt.

Door de Franse revolutie verdween het doodsprentje bijna geheel van het toneel. Na het verdrag tussen Napoleon en Paus Pius VII, dat in 1802 in werking trad en o.a. voorzag in het herstel van de vrijheid van eredienst, leefde het gebruik weer op. Het doet dan ook zijn intrede bij de boerenstand en de burgerij en tegen het einde van de 19^e eeuw is het gebruik algemeen.

Het oudste prentje in onze verzameling is van Petrus Gradus de Leeuw. Hij werd op 8 augustus 1823 geboren en overleed op 13 augustus 1871.

In het begin bevatten de prentjes dan nog steeds religieuze afbeeldingen en op de andere zijde meestal alleen de naam van de overledene en de geboorte- en overlijdensdatum. Daaronder meestal een aantal passages uit de bijbel. In het begin van de 20e eeuw zien we toch weer een standsverschil ontstaan. De rijkere families hebben dan een foto van de overledene als afbeelding in plaats van de bekende religieuze plaatjes. Vaak zijn er dan twee verschillende prentjes. Eén met foto, voor de naaste familie en één zonder foto voor de overige kerkgangers.

Ons oudste prentje met foto is van Wilhelmina Mollenberg, echtgenote van Jan Theodorus de Leeuw. Zij werd geboren op 10 januari 1866 en overleed op 6 augustus 1922.

Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw beginnen de prentjes weer te veranderen. De Bijbelse teksten maken steeds vaker plaats voor een korte beschrijving van het leven van de overledene en ook het gebruik van een foto wordt steeds algemener.

Wat is nou het belang van het verzamelen van deze gedachtenisprentjes? Bidprentjes zijn een goede vertrekbasis bij het opstellen van een stamboom. Informatie over de eerste 100 jaar in een stamboom is vaak lastiger te vinden dan die uit de 200 jaar daarvoor. Bidprentjes kunnen dit gat goed opvullen. De informatie op een prentje moet wel met enige omzichtigheid worden gebruikt omdat er nogal eens fouten of onnauwkeurigheden op voorkomen. Ook de uitdrukking: 'liegen als een bidprentje', geeft te denken.

Heeft u thuis nog bidprentjes liggen? Kom eens bij ons aan. Wij voegen ze graag toe aan onze collectie; het liefst als origineel, maar ook een scan is van harte welkom. Het komt zelden voor dat er niets voor ons tussen zit in de stapeltjes die regelmatig bij ons binnen worden gebracht.

Zoekplaatje Verjaardag

Vorige keer hadden we veel succes met een klassenfoto van het jaar 1957 of 1958. Daarom is het wel heel verleidelijk om het nog eens te proberen met een wat ongebruikelijke foto van een klas in de St. Willibrordusschool. Ondertussen staat op de plaats waar deze school stond al weer meer dan 40 jaar het dorpshuis De Hucht. Meer dan 100 jaar lang zijn kinderen uit Alphen naar deze school gegaan. In de drukste periode zaten er wel 200 leerlingen!

De school stond vlak aan de weg, gelijk met het gebouw waar jarenlang de woningstichting in was gehuisvest (Schoolstraat 2). Tussen deze twee gebouwen in was een kleine speelplaats, lange tijd de enige speelgelegenheid voor de schooljeugd. Dat was geen probleem, want ook de omliggende straten werden gebruikt omdat er nog vrijwel geen verkeer was.

Legendarisch was het hoofd van de school Gerrit Sas, die 45 jaar aan deze school verbonden was. Toen hij om gezondheidsredenen moest stoppen (hij was toen al 72 jaar), volgde zijn zoon Fons Sas hem op als onderwijzer. Ook hij bleef bijna 40 jaar in Alphen, tot zijn dood in 1961.

De foto dateert uit de tijd toen Brok hoofd der school was. Hij kwam in 1957 vanuit Berghem naar Alphen en ging met vrouw en dochter wonen in het huis aan de Driehuizenstraat 1. Zoals de wat oudere Alphenaren Van Oorsouw kenden, zo kennen nu de meeste Alphenaren nog meester Brok. Behalve voor school was hij in ons dorp actief voor het verenigingsleven en zat bijv. in de Stichting Jeugdbelangen en was lange tijd secretaris van de fanfare St. Lambertus.

Herinneringen

Wat weet je nog over je tijd op de lagere school. Het is bij een reünie altijd heel frappant te horen wat iedereen nog daarvan onthouden heeft. Het zijn vaak totaal verschillende verhalen. Wat voor de een onvergetelijk was, kan de ander zich totaal niet meer herinneren! Daarom is het altijd fijn dat er ook nog dingen uit die tijd bewaard gebleven zijn, die bewijzen dat zaken echt gebeurd zijn.

Brok was een leerkracht die graag verhalen vertelde, o.a. over zijn belevenissen tijdens de oorlog. Maar ook kon hij geweldig goed gedichten maken. Hij vertelde dat hij samen met zijn broer in de Sinterklaastijd al bij winkels als sneldichter een zakcentje verdiende. Maar het mooiste van alles vonden wij dat hij op (kinder)liedjes allerlei teksten maakte over de gebeurtenissen op school. Dat was natuurlijk met feesten als carnaval maar ook bij verjaardagen van leerkrachten. Bij die gelegenheid werd het middelste schoolbord (ze zijn nu in de scholen niet meer te vinden!) een tekening gemaakt door de leerkrachten: een soort spotprent met een afbeelding over een merkwaardige gebeurtenis uit het afgelopen levensjaar van de feesteling. De borden werden dichtgeklaapt, en op de feestdag kwam het hele schoolteam in het klaslokaal het bord openen. De kinderen van de zesde klas mochten daarbij meestal aanwezig zijn en hun speciale feestlied ten gehore brengen.

Op het zoekplaatje is deze maand een klas te zien, poserend voor zo'n bord. Het betreft hier de verjaardag van juffrouw Tonia Hol in 1966, voor zij trouwde